

STANDARDI ZA PISANJE DIPLOMSKIH I SEMINARSKIH RADOVA I PROJEKATA ISTRAŽIVANJA

Opseg rada ograničen je na 50-70 stranica teksta (prve tri stranice tj. naslovna, sadržaj se ne računaju u taj opseg). Pri tome operacionalizacija stranice teksta i nekih karakteristika teksta su sledeće:

- 1) Margine: sve 3 cm (levo, desno, gore, desno)
- 2) Font: veličina 12, Times New Roman
- 3) Prored: 1,5
- 4) Stranice moraju biti označene rednim brojem
- 5) Na prvoj stranici treba napisati UNIVERZITET U NIŠU (font 18), FILOZOFSKI FAKULTET (font 18), DEPARTMAN ZA PEDAGOGIJU (font, 18). Zatim, ime i prezime kandidata (font 16), naslov rada (font 18), ispod toga naslov teme diplomskog rada (bold, 18), zatim napisati DIPLOMSKI RAD (font 18), zvanje, ime i prezime mentora (font 14) i na kraju godinu (font 14).
- 6) Prvi red svakog pasusa treba da je uvučen 20 milimetara, isključivo sa automatskom opcijom First Line Indent.
- 7) Tekst pisati u opciji Justify (s poravnanjem lijeve i desne margine)
- 8) Glavni naslovi u tekstu postavljati po sredini strane, veličinom 14, a podnaslove veličinom 12.
- 9) Glavni naslovi se trebaju pisati podebljanim slovima (bold). Sve delove teksta koji se žele istaknuti valja pisati italikom (kurzivom) (ne bold ili podcrtano).
- 10) Podnaslovi treba da budu pomereni dva reda u odnosu na prethodni deo teksta, a ispod svakog podnaslova treba da bude jedan red razmaka u odnosu na tekst.
- 11) Formalni izgled prve, naslovne stranice je propisan (vidi ispod) i na njoj nema oznake broja stranice. Druga stranica je sadržaj, isto tako nema broja stranice.
- 12) Formalno uređenje teksta treba biti u skladu sa APA standardima (standardi za pisanje naučnih i stručnih radova American Psychological Association).
- 13) IMRAD format, koji, između ostalih, propagira Američka psihološka asocijacija, danas je prihvaćen kao standardni format istraživačkih izveštaja. Akronim IMRAD (Introduction, Method, Results and Discussion) aludira na ključne segmente rada koje ovaj format podrazumeva: uvod, teorijski pristup problemu ili teorijski deo, metodološki pristup problemu ili metodološki deo, analiza i interpretacija rezultata, zaključna razmatranja, literatura, prilozi.

Izgled prve naslovne stranice:

UNIVERZITET U NIŠU
FILOZOFSKI FAKULTET
DEPARTMAN ZA PEDAGOGIJU

Ana Gardašević

Uticaj metodološke obrazovanosti nastavnika
na unapređivanje vaspitno-obrazovne prakse

DIPLOMSKI RAD

Mentor:
Prof. Dr Radenko S. Krulj

2009.

Izgled sadržaja:

SADRŽAJ
UVOD
I TEORIJSKI PRISTUP PROBLEMU
1. Metodološka kultura savremenog nastavnika
1.1. Izgrađivanje i stisanje metodološke kompetnosti nastavnika
1.2. Značaj i potreba metodološkog obrazovanja nastavnika za njegov profesionalni razvoj
1.3. Metodološki sadržaji značajni za nastavnikovo obrazovanje
2. Istraživanja u radu nastavnika
2.1. Razvoj istraživanja u oblasti vaspitanja i obrazovanja
2.2. Značaj naučnog istraživanja za vaspitno – obrazovna istraživanja
2.3. Potrebe istraživačkog rada nastavnika u školi
II METODOLOŠKI PRISTUP PROBLEMU
1. Problem istraživanja
2. Predmet istraživanja
3. Cilj istraživanja
4. Zadaci istraživanja
5. Hipoteze istraživanja
6. Varijable istraživanja
7. Populacija i uzorak istraživanja
8. Metode, tehnike, instrumenti istraživanja
9. Statistička obrada podataka
III REZULTATI ISTRAŽIVANJA I INTERPRETACIJA REZULTATA
1. Vrste istraživanja koje koriste nastavnici
2. Važnost osobina nastavnika – istraživača
3. Mera korišćenja svojih i objavljenih istraživanja
4. Stavovi nastavnika o stručnom usavršavanju
5. Uticaj stručnog usavršavanja na poboljšanje istraživačkog rada nastavnika
6. Uticaj uspeha u toku studija na metodološku pismenost nastavnika
7. Rezultati testa znanja nastavnika iz metodologije
8. Zaključak o hipotezama
ZAKLJUČNA RAZMATRANJA

PRILOZI

PRILOG 1 – Upitnik za ispitivanje metodološke pismenosti nastavnika

PRILOG 2 – Test znanja iz metodologije pedagogije za nastavnika

LITERATURA

Standardi za oblikovanje teksta rada

Pedagozi danas najčešće koriste načine pisanja tekstova prema preporukama APA-e (American Psychological Association). Predstavljamo prikaz uputstava koje će se koristiti pri pisanju diplomskih i seminarskih radova kao i projekata istraživanja. Za detaljnije upućivanje u ovo područje treba videti u: Publication Manual of the American Psychological Association (2001).

I NEKOLIKO TEMELJNIH NAČELA NAVOĐENJA LITERATURE

Sastavni deo preporuka APA standarda predstavlja citiranje literature: navođenje autora u tekstu, kao popis referenci na kraju teksta.

1. Navođenje autora u tekstu

Kada se navode ili komentarišu neki rezultati dosadašnjih istraživanja koje su neki drugi istraživači objavili, potrebno je navesti o kojim se istraživačima radi i koje godine su rezultate objavili. U kolokvijalnom govoru, termin „citiranje“ obično podrazumeva doslovno navođenje nečijih reči. U kontekstu naučnog rada, taj termin označava svako pozivanje na neki izvor iz literature. To može biti parafraza (dakle, ono što bi se kolokvijalno najpre moglo nazvati „prepričavanjem“), ali i doslovno navođenje. Bitno je istaći da svako pozivanje na izvor iz literature mora biti praćeno navođenjem tog izvora. Imena stranih autora navode se u originalu ili u srpskoj transkripciji, fonetskim pisanjem prezimena, a zatim se u zagradi navodi izvorno, uz godinu publikovanja rada, npr: Dimanš (Dimanche, 1990).

Ako se jedan autor navodi više puta, navodi se po redosledu (godini) publikovanja reference, odnosno (ako ima koautore) po prezimenu prvog koautora. Ukoliko se navodi više radova istog autora u jednoj godini, godine treba da budu označene slovima a, b, c, polazeći od najskorije npr. (1995a), (1995b).

Primer 1:

Markovac (1973) postavljajući hipotezu da se neuspeh jednog dela učenika može znatno smanjiti nadoknađivanjem njihovih razvojnih i obrazovnih deficita kao glavne metode rada koristi metodu istraživanja akcijom, metodu komparacije eksperimentalnih i neeksperimentalnih škola, kao i metodu opisivanja i testiranja.

Markovac (1973) navodi da se neuspeh jednog dela učenika može znatno smanjiti nadoknađivanjem njihovih razvojnih i obrazovnih deficita kao glavne metode rada koristi metodu istraživanja akcijom, metodu komparacije eksperimentalnih i neeksperimentalnih škola, kao i metodu opisivanja i testiranja.

Markovac (1973) je dobio rezultat koji pokazuje da se neuspeh jednog dela učenika može znatno smanjiti nadoknađivanjem njihovih razvojnih i obrazovnih deficita kao glavne metode rada koristi metodu istraživanja akcijom, metodu komparacije eksperimentalnih i neeksperimentalnih škola, kao i metodu opisivanja i testiranja.

Primer 2:

Većina autora ističe značaj saradničkog pristupa u akcionim istraživanjima koji povezuje praksu i analizu prakse u jednu kontinuiranu sekvencu, gde se posebno naglašava saradnja praktičara i akademika na projektu (Miljak, 2001; Noffke & Stevenson, 1995; Stringer, 1996; Zuber-Skerritt, 1996; Winter, 1996).

Cilj akcionih istraživanja je da pomognu ljudima pri oslobađanju od iracionalnih, neproaktivnih, nepravednih i nezadovoljavajućih društvenih ograničenja koja limitiraju njihov razvoj i određenje (Kemmis & Wilkinson, 1998).

Većina istraživanja povezuje akciona istraživanja sa unapređivanjem vaspitno-obrazovne prakse (McNiff & Whitehead, 2002; Miljak, 2001; Mills, 2000; Noffke & Stevenson, 1995; Winter, 1996) i rešavanjem specifičnih problema na koje praktičari nailaze u svojoj praksi (Cunningham, 1993; Stringer, 1996; Zuber-Skerritt, 1996).

Dakle, prezime(na) autora mogu se staviti na početku rečenice, po sredini ili na kraju. Ukoliko se autor(i) stavlja u sredini rečenice ili na kraju rečenice onda se i prezime(na) i godina stavlja u zagradi.

Ukoliko autori imaju isto prezime, onda se dodaje i inicijal imena, npr. (Bujas, R. 1935; Bujas, Z. 1978).

Ako se navode dva autora: (Banđur i Potkonjak, 1999) ili Banđur i Potkonjak (1999), onda je potrebno uvek navoditi oba prezimena i godinu. Kod stranih autora umesto i koristiti &, npr: (Kemmis & Wilkinson, 1998).

Ukoliko su dva autora rada, oba se navode u tekstu. Ukoliko rad ima od 3 do 5 autora, u prvom navodu se pominju imena svih, a u kasnijim navodima prezime prvog autora i skraćenica „et al.“. Ukoliko rad ima šest ili više autora, navodi se samo ime prvog i skraćenica „et al.“. U spisku literature navode se samo reference na koje se autor pozvao u radu, abecednim redom po prezimenima autora. Ako se citira rad za koje nema podataka o autoru, umesto prezimena treba navesti naslov rada, npr: (Statut Filozofskog Fakulteta, 2002).

Ukoliko se iz nekog objavljenog izvora doslovno prepisuje deo teksta (citat) onda taj citat treba staviti u navodnike i napisati na kojoj stranici izvornika se nalazi:

"Nužno su nam potrebne metode, koje će omogućiti sistematsko vrednovanje empirijskih rezultata, kako bi mogli iz velike mase pojedinih istraživanja izvući bitna otkrića i saznanja" (Glass, 1976: 4).

Kada se navodi neko istraživanje koje nije pronađeno u originalu, već posredno iz neke druge publikacije, onda treba navesti ime autora koji je prvi naveo neke rezultate a onda i autora u čijoj je publikaciji ta informacija pronađena. Npr:

Akciona istraživanja ohrabruju pojedince i društvene grupe za preuzimanje kontrole nad svojim životima nastojeći da promovišu zajedničke vrednosti (Habermas prema Cohen, Manion & Morrison, 2000:231).

U popisu referenci na kraju teksta za ovakav slučaj treba navesti posrednu publikaciju (Cohen, Manion & Morrison, 2000).

Pravilo je da svako spominjanje autora u tekstu mora biti praćeno i navođenjem u popisu referenci na kraju teksta, odnosno, sve reference s popisa moraju biti spomenute i u tekstu.

2. Popis referenci (na kraju teksta):

Redosled referenci treba pisati abecednim redom sa rednim brojevima, prema prezimenu prvog autora. Ukoliko isti autor ima više referenci, prvo se pišu one koje su novijeg datuma.

Zavisno od vrste izvora, struktura pisanja pojedinih referenci je različito. Navodimo primere iz najčešće upotrebljavanih kategorija referenci. Isticanje nekih informacija treba činiti italic stilom (kosa slova). U donjim primerima je to već učinjeno gde treba, ovi primeri mogu poslužiti kao ogled kako valja isticati pojedine vrste informacija.

a) Izvorni članci u časopisu

Maksimović, J. (2010): Statistička metoda u pedagoškim istraživanjima. Pedagoška stvarnost, 56(3-4), 207-215.

Kožuh, B., & Maksimović, J. (2009): Prednosti i ograničenja meta analize u pedagoškim istraživanjima. Nastava i vaspitanje, 58(4), 603-616.

Joksimović, A., Vujačić, M., & Lalić-Vučetić, N. (2010): Specifičnosti nastave likovne kulture i potreba za individualizovanim pristupom učeniku. Nastava i vaspitanje, 59(2), 191-204.

Članak u časopisu treba da sadrži prezime i inicijale autora, godinu izdanja u zagradi, naslov članka, puno ime časopisa (kurzivom), volumen (kurzivom) i stranice, npr:

Dweck, C. S. & John, A. T. (1986): Motivational Processes Affecting Learning. American Psychologist, 41, 1040-1048.

Napomena: nazivi članaka pišu se u rečeničnom formatu, u kom je samo prvo početno slovo veliko. Nazivi časopisa na engleskom jeziku pišu se tako da početna slova svih reči, izuzev veznika, budu velika.

b) Knjige

Avramović, Z. (2003): Država i obrazovanje. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.

Brewer, J. & A. Hunter (1989): Multimethod research: A synthesis of styles. Newbury Park, CA: Sage.

Prezime(na) autora, inicijal imena, u zagradi godina izdavanja. Naslov knjige. Grad izdavanja: Ime izdavača.

c) Doktorske disertacije, magistrature

Navoñenje nepublikovanih radova (npr. rezimea sa naučnog skupa, manuskripta i sl.) nije poželjno. Ukoliko je takvo navoñenje baš neophodno, treba navesti što potpunije podatke. Npr:

Mitrović, D. (2004): Upitnička provera psihoanalitičkog konstrukta Elektra kompleksa putem poliemocionalnog načina odgovaranja. Nepublikovana doktorska disertacija. Filozofski fakultet: Novi Sad.

Bognar, B. (2003): Kritičko-emancipacijski pristup stručnom usavršavanju učitelja osnovne škole. Neobjavljeni magistarski rad. Zagreb: Filozofski fakultet

Ševkušić, S. (2008): Dometi i ograničenja kvalitativnih istraživanja u pedagogiji. Doktorska disertacija. Neobjavljena doktorska disertacija. Novi Sad: Filozofski fakultet.

Prezime autora, inicijal imena, u zagradi godina obrane. Naslov rada. Mesto i institucija obrane. Ukoliko rad nije objavljen, potrebno je napisati i: Neobjavljeni doktorski/magistarski.

d) Radovi u zbornicima, ureñivanim knjigama, poglavlja u knjigama

Ševkušić, S. (2009): Kombinovanje kvalitativnih i kvantitativnih metoda u proučavanju obrazovanja i vaspitanja. Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja, 41(1), 45-60.

Avramović, Z., & Vujačić, M. (2009): Samoopažanje grešaka nastavnika u nastavi. Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja, 41(1), 116-130.

Algom, D. (1992): Psychophysical Analysis of Pain: A Functional Perspective. U H.G. Geissler, S.W. Link & J.T. Townsend (Eds), Cognition, information processing, and psychophysics: basic issues (pp. 267-291). Hillsdale: Lawrence Erlbaum Associates, Publishers.

Day, R. L. (1988): Measuring preferences. U R. Ferber (Ed.) Handbook of marketing research (pp. 112 - 189). New York: McGraw-Hill.

Lalić-Vučetić, N., Đerić, I., & Đević, R. (2009): Učenička autonomija i interpersonalni stil nastavnika u teoriji samodeterminacije. Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja, 41(2), 349-366.

Prezime autora, inicijal imena, u zagradi godina izdavanja. Naslov članka ili poglavlja u knjizi. Urednik(ici) ukoliko postoje (Ur. ili Eds.), naslov knjige ili zbornika, stranice teksta koji se citira. Grad izdavanja: izdavač. Napomena: naslovi stranih publikacija treba da budu dati u rečeničnom formatu, alias „sentence case“-u, sa početnim velikim slovom i ostalim malim. Ukoliko rad ima podnaslov, on se od naslova odvaja sa dve tačke, i počinje velikim slovom.

e) Tekst na Web stranicama

U novije vrijeme sve je češći slučaj navođenja podataka koji se nalaze ili se mogu naći putem Interneta. Pri takvom navođenju potrebno je dati što precizniju informaciju kako o samom tekstu tako i o adresi na kojoj se može naći. Kada je reč o web dokumentu, navodi se ime autora, godina, naziv dokumenta (kurzivom), datum kada je sajt posećen, i Internet adresa sajta, npr:

Degelman, D. (2000): APA Style Essentials. Retrieved May 18, 2000 from: <http://www.vanguard.edu/psychology/apa.pdf>

II. NEKO LIKO TEMELJNIH NAČELA TABLIČNOG I GRAFIČKOG PRIKAZIVANJA

1. Tabele

a) Tabele koje nisu od primarne važnosti za razumevanje rezultata, a sadrže bitne informacije, uvrštavaju se u priloge. Ovo se prevashodno odnosi na rezultate analiza koji, zbog preglednosti ili nekih drugih (pre svega tehničkih) razloga nisu uvršteni u odeljak Analiza i interpretacija rezultata.

b) Svaka tabela mora imati redni broj i naslov. Naslov mora biti kratak i jasan. Vrlo su česti naslovi iz kojih se ne može shvatiti koji se podaci u tabeli nalaze. Ne može se očekivati da će čitalac to saznati iz teksta. Nema previše smisla prikazivati iste podatke i tablično i grafički.

c) Naslov tabele nalazi se iznad tablice, centriran. Tekst Tabele s brojem, treba biti centriran u zasebnom redu. Iza broja tablice ne dolazi tačka (vidi primer ispod), već dve tačke. Naslov tabele piše se normalno, ne u italiku. Prored teksta u naslovu tablice je 1 (ne 1,5 kao u ostalom tekstu). Veličina slova je 11 (ne 12 kao u ostalom tekstu).

- d) Vrednosti u redovima ili kolonama treba logički poređati (npr. logično je da se najpre prikaže aritmetička sredina, pa onda standardna devijacija, a ne obrnuto).
- e) Ukoliko se neki podatak iz tabele želi istaknuti, to se može učiniti zvezdicom (npr. statistička značajnost).
- f) Navođenje tabele u tekstu radi se preko rednog broja (npr. vidi tabelu 3; ili u tabeli 3 nalaze se rezultati...)
- g) Tabela treba biti centrirana na stranici.

Primer tablele prema uputstvima:

Tabela 59: Uzroci neuspeha učenika
u odnosu na stepen stručne spreme roditelja učenika

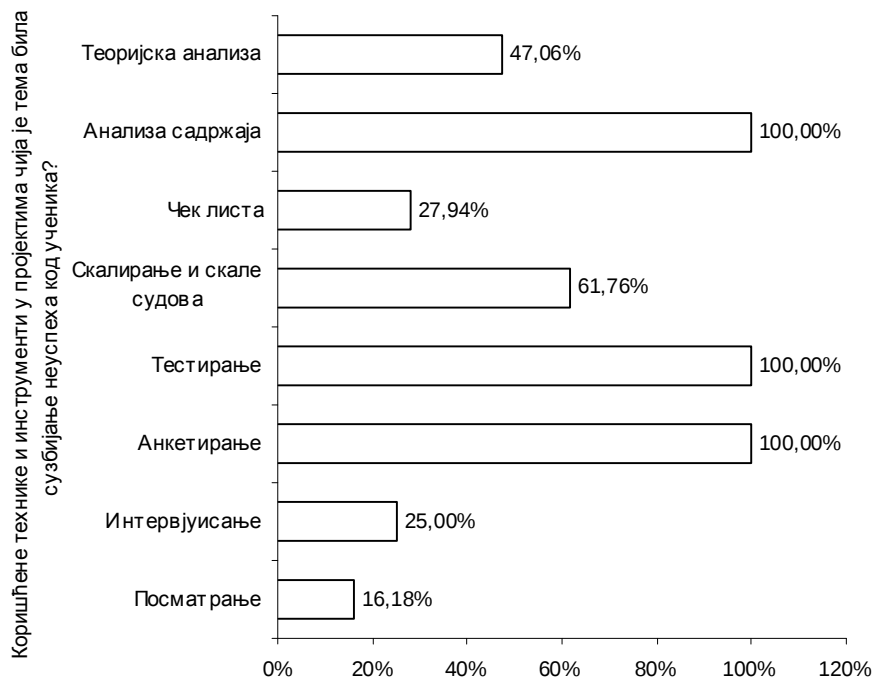
Kad ne postigneš odgovarajući uspeh u učenju na to utiče?	Školska sprema roditelja učenika					
	OŠ i SS		VŠS		VSS	
Teškoća da se jasno izraziš	3	3,95%	5	4,42%	6	11,11%
Trema koju osećaš	13	17,11%	14	12,39%	12	22,22%
Nestrpljivost i nervoza nastavnika	12	15,79%	25	22,12%	3	5,56%
Nedisciplina u odeljenju	5	6,58%	12	10,62%	7	12,96%
Nedostatak pomoći	7	9,21%	7	6,19%	7	12,96%
Priistrasnost nastavnika	7	9,21%	14	12,39%	5	9,26%
Nesigurnost u sebe	12	15,79%	15	13,27%	9	16,67%
Problemi u porodici	9	11,84%	10	8,85%	2	3,70%
U odeljenju sa mnogo učenika teško je doći do izražaja	8	10,53%	11	9,73%	3	5,56%
Ukupno	76	100,00%	113	100,00%	54	100,00%

($\chi^2=19,586$, $p=0,239$, $\Delta f=16$, $C=0,273$)

2. Grafički prikazi

- a) Svaki grafički prikaz (svaka ilustracija koja nije tabela) mora imati redni broj i naslov te po potrebi i legendu. Svaki grafički prikaz mora biti sam za sebe jasan.
- b) Redni broj i naslov grafičkog prikaza nalazi se ispod grafičkog prikaza.
- c) Navođenje grafičkog prikaza u tekstu čini se preko rednog broja slike (npr. vidi grafikon 1)
- d) Tekst Grafikon i pripadajući redni broj treba pisati normalno a ne u italic stilu . Nakon rednog broja dolaze dve tačke. Sadržajni deo opisa slike ne pisati u italik stilu. Veličina slova i prored naslova grafičkog prikaza isti je kao i kod tabela (prored 1, veličina slova 11). Videti primer:
- e) Grafički prikaz treba biti centriran na stranici

Primer grafičkog prikaza:

Grafikon 2: Korišćene tehnike i instrumenti u projektima studenata pedagogije

III. Statistički simboli i statističke vrednosti u tekstu

a) Svi statistički simboli, kako u tabelama tako i u tekstu pišu se normalnim a ne kosim slovima (italik), osim grčkih slova.

b) Kkoliko se statistički simboli koriste u tekstu, moraju da sadrže toliko informacija da čitatelji u potpunosti mogu razumeti tekst. Npr. uz simbole koji označavaju statističku značajnost razlike treba se napisati i pripadajući stepeni slobode i nivo značajnosti, tj. verovatnost slučajne pojave:

Primer: Ukoliko se u tekstu spominju rezultati statističkih analiza, onda treba napisati:

a) kod analize varijance: $F(2,40) = 9,45; p < .01; \Delta f = 140$

b) za t-test: $t(68) = 1.54; p > .05; \Delta f = 68$

c) za Pearsonov koeficijent korelacije: $r(101) = -.65; p < .01; \Delta f = 101$

d) kod hi-kvadrat testa treba navesti i stepene slobode i ukupni broj opažanja (npr. $\chi^2 = 19,586; N = 243; p = 0,239; \Delta f = 16; C = 0,273$)

c) Kod pisanja decimalnih vrednosti, ne treba pisati nulu pre decimalnog zareza ukoliko vrednost ne može biti veća od 1 (npr. kod koeficijenata korelacije, kod nivoa značajnosti). Kod vrednosti koje mogu biti veće od 1 treba koristiti i nulu ukoliko je dobijena vrednost manja od jedan. Kao decimalni "zarez" treba koristiti tačku. Npr. $p = .017; M = 0.29 \text{ cm}$

Simboli nekih najčešće korišćenih statističkih vrednosti

Simbol	Značenje	Simbol	Značenje
M	aritmetička sredina	N	ukupni broj ispitanika
SD	standardna devijacija	n	broj ispitanika u subuzorku
df	stepen slobode	z	z – vrijednost
r	Pearsonov koeficijent korelacije	R	koeficijent multiple korelacije
F	F-omer kod analize varijance	χ^2	hi – kvadrat test
t	t – test	Σ	suma
p	Verovatnost	r_s	Spirmanov (rang) korelacije
β	Standardizirani koeficijent u multipl <u>regresiji</u>	α	Kronbahov indeks int. konzistencije

STRUKTURA DIPLOMSKOG I SEMINARSKOG RADA I PROJEKTA ISTRAŽIVANJA

Uvodni deo istraživačkog izveštaja zapravo predstavlja uvod u problem istraživanja. Funkcija uvoda je da čitaocu predstavi teorijsku pozadinu problema istraživanja i da da ubedljive argumente za važnost problema i potencijalni doprinos istraživanja postojećim znanjima o predmetu istraživanja. Preporučljivo je (mada ne i nužno) da uvodni deo ima strukturu „levka“, gde se polazi od najopštijih informacija vezanih za problem i kreće ka specifičnim. Takođe, korisno je krenuti od već poznatih informacija, uz postepeno uvođenje nepoznanica. Ovakav pristup je koristan jer je problem istraživanja potrebno staviti u kontekst postojećih znanja, osvrnuti se na nejasnoće i nedoumice i, razmatrajući i poredeći poznate informacije i pitanja na koja je tek potrebno odgovoriti, obrazložiti njegov značaj.

U uvodu se objašnjava tema, cilj, namena, značaj, smisao i potreba proučavanja odabranog problema istraživanja. Iznose se glavne etape rešavanja problema, odnos izabranog problema prema ranijim istraživanjima, obim i granice projektovanog istraživanja. U uvodu se obrazlažu razlozi za izučavanje odabrane teme, koji mogu biti praktični, stručni i naučni, značajni za pedagošku nauku u celini i za pojedina područja te nauke. Razlozi izučavanja problema predstavljaju polaznu tačku istraživanja. Obim uvoda je do dve stranice teksta.

Teorijski pristup problemu ili Teoriski deo

Svaki problem istraživanja pripada nekom teorijskom kontekstu. Zato je značajno da se on postavi i obrazloži teorijskim znanjima, kako bi se locirao u određeni, njemu pripadajući teorijski kontekst. Polazna osnova za izradu projekta istraživanja je postojeći fond saznanja o problemu kojim student raspolaže. Da bi se taj fond saznanja proširio neophodno je izučavanje postojeće literature koja pripada određenoj naučnoj oblasti i koja omogućuje da se odgovori na pitanje ili da se provere iskazi koji su u neskladu sa istraživačevim uverenjem i nalazima istraživanja.

Teorijski deo istraživačkog projekta zavisi od prirode teme i njenog sadržaja. U njemu se iznose već postojeća teorijska saznanja iz oblasti koja se istražuje. Utvrđuju se razvoj, stanje i tendencije proučavanog problema u domenu određene naučne oblasti. Iznose se naučne činjenice koje su bitne za teorijsko tumačenje izabrane problematike. U teorijskom raspravljanju treba da se jasno uočava šta je sopstveni prilog studenata, a šta korišćeni tekstovi i rezultati drugih autora. To se postiže pravilnom upotrebom citata i parafraziranih delova.

Definisanje osnovnih pojmova

U ovom delu rada definišu se ključni pojmovi sadržani u formulaciji teme projekta istraživanja. To se radi iz razloga što se u pedagoškoj literaturi pojedini termini i pojmovi različito tumače i upotrebljavaju. Do toga dolazi pod uticajem različitih teorija, ideoloških i metodoloških pristupa, a i zbog interdisciplinarnog pristupa istraživačkim problemima. U definisanju osnovnih pojmova koriste se monografije autoriteta u pedagoškoj nauci i pedagoški rečnici, leksikoni i enciklopedije.

(Popis enciklopedijskih dela nalazi se u Kundačina, M. i Gojkov, G. (2000): Bibliografija pedagoške metodologije. Vršac: Viša škola za obrazovanje vaspitača.)

Dosadašnja istraživanja

U ovom delu projekta iznosi se istorija interesovanja za odabranu temu iz koje treba da se vidi kakav tok je imalo u prošlosti njeno proučavanje. Iznose se samo rezultati glavnih istraživanja vezanih za istraživačku temu. To su podaci o autoru, predmetu istraživanja, vremenu istraživanja, metodama, uzorku, rezultatima do kojih se došlo istraživanjem i zaključcima. Saznanja do kojih se dođe u proučavanju dosadašnjih istraživanja služe da bi se projektovano istraživanje na njih oslonilo i da bi se dobijeni rezultati mogli porediti. Na osnovu proučavane literature dolazi se do saznanja o tome dokle se stiglo u izučavanju istraživačkog problema, na koja saznanja se treba osloniti i kakve korake treba preuzeti u projektovanom istraživanju.

Metodološki pristup problemu ili Metodološki deo

PROBLEM ISTRAŽIVANJA

Pedagoška empirijska i teorijska istraživanja počinju postavljanjem problema, tj. njegovim definisanjem i obrazlaganjem. Problem istraživanja je veza između teorijskog i istraživačkog dela projekta. Problem istraživanja proizilazi iz teorijskih razmišljanja do kojih se dolazi proučavanjem literature. Problem se najčešće definiše u upitnom obliku i postaje osnovna vodilja u istraživanju koja opredeljuje metodologiju njegovog rešavanja.

Pri definisanju problema istraživanja obično se najpre objašnjava šira problematika područja koje se želi istraživati, ukazuje se na važnost istraživanja izabranog područja, da bi se nakon toga ukazalo na užu, odnosno tačno određeni parcijalni problem na koji je usmereno istraživanje. Problem predstavlja širi pojam od pojma predmeta istraživanja.

PREDMET ISTRAŽIVANJA

Problem istraživanja je u osnovi predmet istraživanja. Predmetom istraživanja se konkretizuje ono što će biti istraživano. Potrebno je izbegavati uopšteno i neprecizno formulisanje predmeta istraživanja. Predmetom istraživanja se određuje šta se istražuje, određuje se pojava koja se istražuje, o kojoj se želi doći do određenog saznanja. Definisanje predmeta istraživanja znači identifikovanje, određivanje konteksta, situiranje problema istraživanja, jasno razgraničavanje od drugih sličnih problema. Predmet istraživanja može biti: problem, pitanje, aspekt, pojava, proces, stvar, koncepcija.

Predmet se određuje vremenski, prostorno i disciplinarno. Određuje se vreme u toku koga se prati predmet istraživanja i prostor na kome će se pratiti predmetna pojava. Disciplinarno određenje predmeta istraživanja odnosi se na izbor naučne discipline. Određuje se i uža pedagoška oblast u kojem se predmet nalazi. Njegovo lociranje je u okviru neke od pedagoških disciplina: didaktike, metodike, andragogije i drugih. Proučavanje problema nekad zahteva interdisciplinarni pristup. Problem može da se odnosi na proveru onoga što su drugi istraživači utvrdili ili na proučavanje novog pitanja.

CILJ I KARAKTER ISTRAŽIVANJA

Ciljem istraživanja se definiše opšta namera istraživanja, odnosno željeno stanje na koje su usmerene istraživačke aktivnosti. Ciljem se odgovara na pitanje zašto se stiču saznanja i koja o predmetu istraživanja. Ciljem se izražava svrsishodnost istraživačkog projekta, odnosno jasno određuje šta se istraživačkim projektom želi postići. Aspiracija istraživanja najčešće je okrenuta vaspitno-obrazovnoj praksi, njenom kvalitetnijem naučnom osmišljavanju. Istraživanjem se rešava postavljeni problem istraživanja da bi se ostvario cilj istraživanja.

Karakter istraživanja podrazumeva određivanje vrste istraživanja. Istraživanje može da bude: eksplikativno ili deskriptivno, dijagnostičko ili prognostičko, ekstenzivno ili intenzivno. Potrebno je utvrditi kako će se istraživač odnositi prema pojavi koju proučava, pasivno tj. proučava je bez mešanja u njen tok, ili aktivno, namerno ili kontrolisano izazivajući izvesne pojave (eksperimentalno).

ZADACI

U odnosu na cilj istraživanja koji izražava opštu nameru istraživanja, zadaci istraživanja su užii, operativniji i konkretniji. Zadatcima se izražavaju zahtevi u okviru postavljenog cilja istraživanja. Njih je potrebno u istraživanju ostvariti da bi odabrani predmet bio istražen. Broj zadataka istraživanja zavisi od predmeta istraživanja.

HIPOTEZE

Hipoteze su pretpostavke o rešenjima određenog problema. Izvode se iz postojećih teorija, sprovedenih istraživanja ili iskustva istraživača. Hipotezama se iskazuje odnos između varijabli istraživanja. Proizilaze iz formulisanog problema, cilja i zadataka istraživanja. Obično se postavlja jedna opšta hipoteza koja proizilazi iz cilja istraživanja i više posebnih hipoteza koje proizilaze iz zadataka istraživanja. U izveštaju istraživanja svakoj hipotezi odgovara zasebna celina za interpretaciju rezultata istraživanja, posebno naslovljena. Hipoteze se proveravaju činjenicama do kojih se dolazi

u istraživanju, pa se nazivaju radne hipoteze. Ukoliko se o predmetu hipoteze ne zna mnogo, onda se postavlja nulta hipoteza. Zahtevi koji se postavljaju za hipoteze su: da se odnose na predmet istraživanja, da su saznavno vredne, jezički jasne i konkretne, da su zasnovane na dotičnoj teoriji i da su praktično proverljive.

VARIJABLE

Na osnovu postavljenih hipoteza utvrđuju se, klasifikuju i operacionalizuju varijable (promenljive) istraživanja. Klasifikacija varijabli se izvodi iz opšte i posebne, zavisne i nezavisne i utvrđuje njihov odnos. Operacionalizacija varijabli je njihova konačna konkretizacija. Posebno je važno operacionalizovati pojmove koji se odnose na zavisnu varijablu. Potrebno je utvrditi i indikatore varijabli kao vidljive manifestacije.

METODE, TEHNIKE I INSTRUMENTI

Izbor metoda i tehnika istraživanja vrši se na osnovu osobenosti predmeta, cilja, zadataka, hipoteza i varijabli. Utvrđene metode i tehnike daju odgovor na pitanje kako će se proučavati odabrani problem, odnosno kako će pojedine činjenice biti sakupljene (anketiranje, skaliranje, intervjuisanje, testiranje, analiza pedagoške dokumentacije, sociometrijska tehnika).

Potrebno je navesti poreklo instrumenata (samostalno konstruisani, adaptirani za potrebe projekta ili preuzeti od drugog autora), sadržaj instrumenata i odrednicu da se nalaze u prilogu. Ukoliko je predviđeno probno istraživanje navode se metrijske karakteristike i njihov način utvrđivanja.

POPULACIJA I UZORAK

U ovom delu projekta definiše se populacija i uzorak istraživanja. Određuje se vrsta uzorka i opisuje način izbora jedinica uzorka. Struktura uzorka se prikazuje tabelom uzorka. Potrebno je dati informacije o broju ispitanika, polnoj i starosnoj strukturi uzorka. Takođe preporučljivo je navesti i podatak o vrsti uzorka. (U ovim istraživanjima, uzorak

je prigodan, što odgovara eksplorativnoj prirodi ovih korelacionih istraživanja.) Ukoliko se tema rada odnosi na razlike između kategorija ispitanika (npr. polne ili uzrasne razlike), potrebno je navesti i broj ispitanika u kategorijama. Informacije o polnoj i starosnoj strukturi moguće je navesti u tekstu ili tabelarno, ali ne na oba načina istovremeno.

STATISTIČKA OBRADA PODATAKA

Ovde je potrebno odrediti kako će prikupljene činjenice biti sređene, kojim načinom i na kojim statističkim nivoima biti obrađene, analizirane i interpretirane. Uz statističke formule daju se objašnjenja za sve statističke mere i postupke.

ORGANIZACIJA I TOK ISTRAŽIVANJA

Tok istraživanja obuhvata vreme trajanja svih istraživačkih aktivnosti. Sva organizaciona i tehnička pitanja se konkretizuju. To su materijalni, kadrovski i vremenski uslovi za izvođenje istraživanja. Posebno se razrađuje organizacija rada na terenu i uloga ispitivača.

PRIMERI NAVOĐENJA LITARATURE:

Cropley, A. (1996): Recognizing creative potential: an evaluation of the usefulness of creativity tests, *High Ability*, Vol. 7, No. 2, 203-219.

Denzin, N. (1989): *Interpretative interactionism*. London: Sage Publications.

Đorđević, B. (1979): *Individualizacija vaspitanja darovitih*. Beograd: Prosveta i Institut za pedagoška istraživanja.

Feldhusen, J. (2002): Creativity: the knowledge base and children, *High Ability Studies*, Vol. 13, No. 2, 179-183.

Gojkov, G. (1995): *Kognitivni stil u didaktici*. Vršac: Visoka škola za obrazovanje vaspitača.

Kim, K.H. (2006): Can we trust creativity tests: a review of the Torrance tests of Creative Thinking (TTCT), *Creativity Research Journal*, Vol. 18, No. 1, 3-14.

Lubart, T. (2008): Creativity, high potential and assessment issues, 11th International Conference of ECHA, Book of Abstracts (34). Prague: Centre for Giftedness.

Maksić, S. i M. Đurišić-Bojanović (2004): Kreativnost, znanje i školski uspeh, *Zbornik Instituta za pedagoška istraživanja*, God. 36 (85-105). Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.

Maksić, S. (2006): *Podsticanje kreativnosti u školi*. Beograd: Institut za pedagoška istraživanja.

Maksić, S. i S. Ševkušić (2008): Qualitative analysis of creative products of primary school pupils; in I. Ferbežer & F.J. Monks (eds.): *Holistic view of giftedness* (52-58). Ljubljana: MIB.

Maksić, S. i L. Tenjović (2008): Povezanost interesovanja i verbalne fluentnosti kod učenika osnovne škole, *Psihologija*, Vol. 41, Br. 3, 311-326.

Maksić, S. i S. Ševkušić (2010): Profiles of creative story writers: case study of primary school girls, Paper, 12th International ECHA Congress. France: Paris.

Persson, R.S. (2006): VSAIEEDC – A cognition based generic model for qualitative data analysis in giftedness and talent research, *Gifted and Talented International*, Vol. 21, No. 2, 29-37.

Predlog obrazovnih standarda za kraj obaveznog obrazovanja (2007): Beograd: Ministarstvo prosvete i sporta i Zavod za vrednovanje kvaliteta obrazovanja i vaspitanja

Posetite nas klikom na sajtove ispod:

[SEMINARSKI RADOVI](#) [DIPLOMSKI](#) [MATURSKI](#)
[RAD SEMINARSKI](#) [DIPLOMSKI RAD](#)
[SEMINARSKI](#)
[ESEJI](#) [FACEBOOK SEMINARSKI](#)

Uspostavljanjem ovog projekta, zadovoljila se i veoma prisutna potreba za specijalizovanim timom, koji će na studente i omladinu pravovremeno i adekvatno delovati u edukativnom i pozitivno usmeravajućem pravcu, ali i predstavljati efikasnu podršku u pisanju sopstvenih radova (seminarskih, maturskih, maturalnih, diplomskih, master, magistarskih, doktorskih, eseja)

TIM VRHUNSKIH PREVODILACA PREVODI ZA VAS SA I NA SLEDEĆE JEZIKE:
ENGLESKI, FRANCUSKI, ŠPANSKI, NEMAČKI, ITALIJANSKI